

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BESKOWSKA SKOLAN

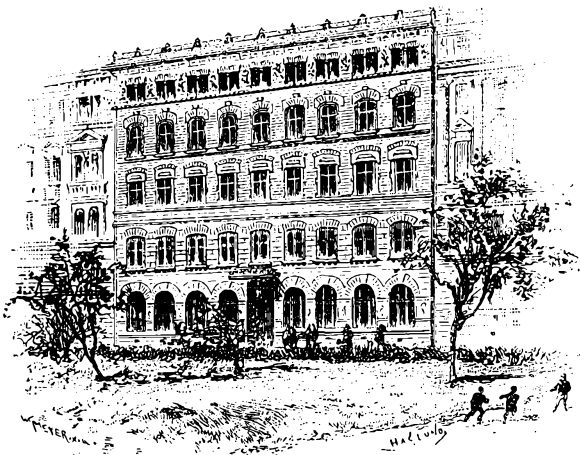
I

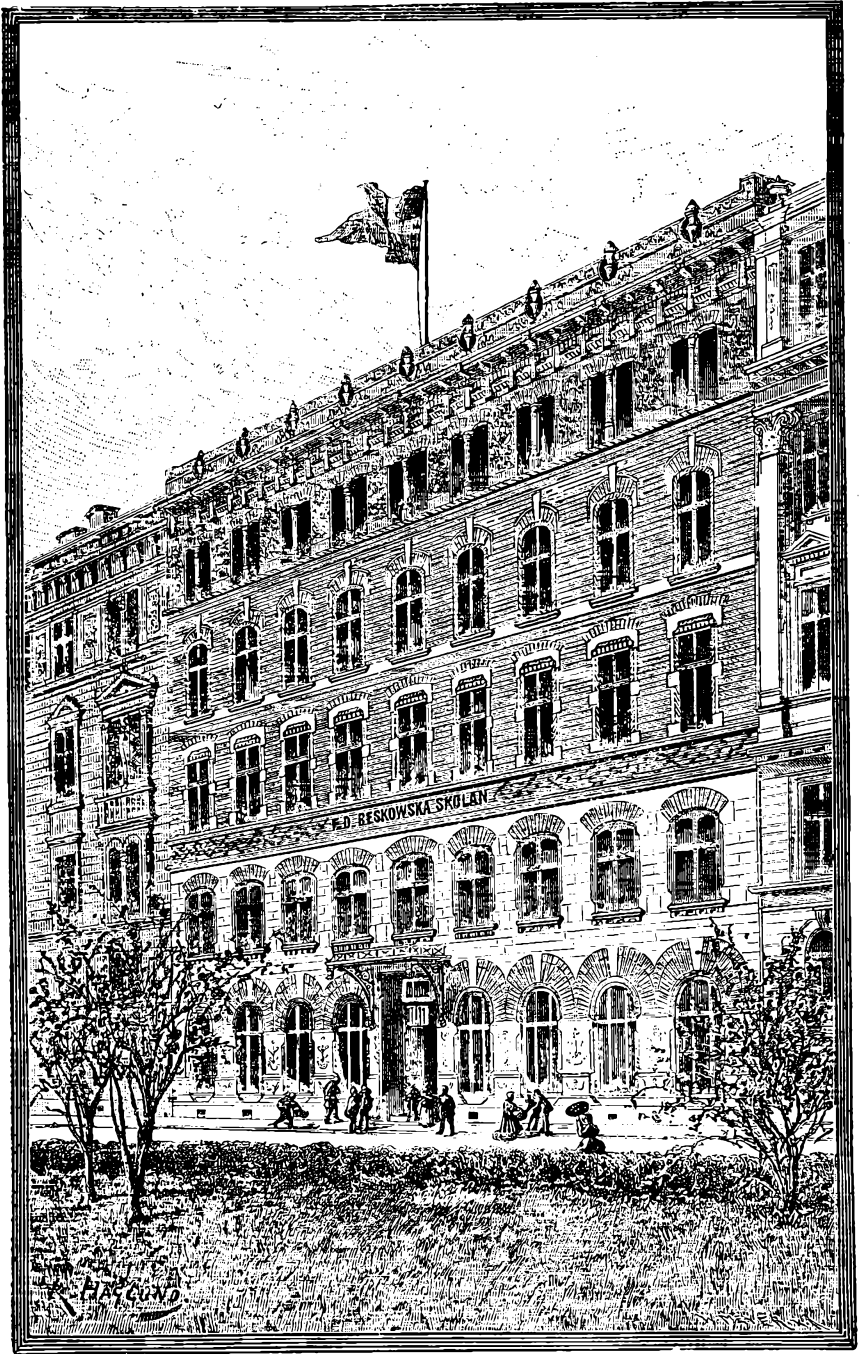
STOCKHOLM

LÄSÅRET 1907—1908.

INNEHÅLL:

1. KLASSFÖRDELNING OCH TIMPLAN
2. VID 250-ÅRSMINNET AF ROSKILDEFREDEN.
TAL AF D:R ALBERT FALK.
3. ÅRSREDOGÖRELSE.

BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM

LÄSÅRET 1907—1908.

ÅRSBERÄTTELSE

AV

D:R STEN LAGERGREN
SKOLANS FÖRESTÅNDARE.

STOCKHOLM 1908
STOCKHOLMS BOKINDUSTRIAKTIEBOLAG

Beskowska skolan

består av

1. **en förberedande avdelning** med tre klasser;
2. **realskola** med fem klasser. För inträde i realskolans lägsta klass fordras inga kunskaper i främmande språk;
3. **real- och latingymnasium** med fyra ett-åriga klasser. Vid slutet av varje vårtermin anställs vid läroverket studentexamen med sista årsavdelningens lärjungar;
4. **slöjdskola**. I första och andra förberedande klasserna är handarbete såsom obligatoriskt ämne upptaget på läsordningen. I de därpå följande fyra klasserna (3 förb.—III) meddelas undervisning i snickerislöjd med svarvning och träsnideri för alla lärjungar, såvida icke särskilt anförda skäl föranleda undantag. För lärjungar i övriga klasser och från andra läroverk finnes tillfälle till slöjdundervisning på eftermiddagarna.

Inträdesprövning verkställs helst i slutet av vårterminen, men även före höstterminens början.

Timplan

(övergångsplan läsåret 1908—09.)

	1 förb. 2 förb. 3 förb.			I	II	III	IV	V	Ring I		Ring II		Ring III		VII: 2	
									R	L	R	L	R	L	R	L
Kristendom	15 min. varje morgon				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Svenska	11	10	5	5	5	4	3	3	3	2	3	3	2	3	2	
Engelska	—	—	5	4	5	5	5	3	3	3	3	2	3	2	3	
Tyska	—	—	—	—	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	
Franska	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	3	
Latin	—	—	—	—	—	—	—	6	6	6	6	7	7	6	6	
Grekiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Historia	—	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Geografi	—	2	4	1	2	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	
Biologi	—	—	4	3	2	3	2	1	2	2	1	—	—	1	1	
Matematik	5	6	4	5	4	4	4	6	6	6	6	4	7	4	4	
Fysik	—	—	—	—	—	2	2	2	—	3	—	4	3	4	3	
Kemi	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	2	—	2	—	
Filosofi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	
Teckning	—	—	1	1	1	1	2	2	—	2	1	2	1	1	1	
Välskrivning	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Slöjd	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa lektioner.....	18	20	24	25	25	29	29	30	30	30	30	30	30	30	29	29

Dagligen 3 lektioner à 35 min.

Vid 250-årsminnet av Roskildefreden.

(Tal vid minnesfesten i Beskowska skolan av D:r Alb. Falk.)

En stoltare historia än svenskarnes kunna få, om ens något, folk uppvisa. En äldre stat än den svenska finnes ej i Europa. Och Sverige har ägt bestånd som en fri och oberoende stat under långa och ofta stormiga tider, ej därför att det i ett försiktigt skymundan, avses från de stora världshändelserna, lefvat fram ett oförargligt och dådlöst liv, utan därför att dess söner, då det gällde, ej feget väjt undan för faran utan sett den beslutsamt i ögonen och ej tvekat att för fosterlandets ära och välfärd med glatt och oförfärat mod offra bekvämlighet, egendom, ja själva livet.

Ett folk, som *vill* offra något för sitt fosterland, offerar san- nerligen ej förgäves. Allt plikttroget arbete bär frukt, även om frukterna stundom mogna långsamt. Och det folk, som älskar sitt fosterland och troget arbetar för dess väl, får efter mödans långa år uppleva glada skördetider, då det i sina lador får bärga in frukterna av sin trägna strävan.

Sveriges historia intygar nogsamt detta. Genom ett långt och tungt arbete, ofta så tungt, att vår vekliga tid har svårt att fatta det, ha våra fäder lagt grundvalarne till vår tids Sverige. Ej alltid har verket skridit framåt. Mörka tider ha funnits, då även redligt nit och självförsakande uppoffring ha synts förgäves. Och ännu mörkare ha de tider varit, då Sveriges folk låtit slapp och självisk bekvämlighet eller förbittrade partistrider skymma bort fosterlandet och glömt det ärorika ansvaret att vårda fädernas arv.

Ej äro således alla minnena från Sveriges flydda dagar ljusa och ärorika. Men trots de mörka fläckarne strålar dock den svenska äran med ett ljus, som är *rikt* nog att kunna tjäna som

ledstjärna för kommande släkten och *varmt* nog att kunna värma varje redligt svenskt hjärta och komma det att klappa starkare av kärlek till ett folk, som dock, trots alla stora fel, hör till ädlingarne bland folken. Det är i den andan, vi böra fira våra stora historiska minnen. Fädernas bragder skola vara våra föredömen, och deras fosterlandskärlek stärka vår egen. Ett sådant firande av de fosterländska minnena är långt avlägset från ett skrytsamt stoltserande med andras gärningar.

* * *

I dag fira vi det 250-åriga minnet av roskildefreden. Roskildefreden var i det svenska folkets historia en sådan skördens tid, varom vi förut talat, då det fick bärga frukterna av många hårda års ansträngningar, och skörden var så rik, att den långa mödan därav härligen belönades.

Då unionen mellan de tre skandinaviska rikena vid början av nyare tiden definitivt sprängdes, räddade Sverige visserligen sin urgamla självständighet, länge hotad av de danska kungarne, men var dock en lång tid framåt i ett mycket farligt läge gentemot Danmark. Detta rike, som med sig förenat Norge som lydrike, omslöt nämligen nästan runtom det dåtida Sverige. Längst i norr kringrändes det svenska väldet av den Norska Finnmarken. Efter hela västra gränsen låg Norge, som dåförtiden med Jämtland och Härjedalen sköt långt österut, hotande att alldeles snöra av det svenska väldet på mitten. Från Västerhavet var Sverige stängt av det norska Bohuslän och det danska Halland. Blott med en smal landremsa vid Göta älvs mynning nådde det fram till havet. Söderut lågo de danska landskapen Skåne och Blekinge. Sunden in till Östersjön voro alla fullkomligt i händerna på Danmark, som sålunda kunde, då det så fann lägligt, stänga dem för Sverige. Även var den svenska makten i Östersjön svårt hotad av Danmark, som från Bornholm, Gottland och längre fram Osel lätteligen kunde övervaka de svenska östersjöhamnarne.

Under det nordiska sjuårskriget gjorde Sverige energiska försök att hävda sin maktställning på Östersjön och hade också i det hela övertaget till sjöss, men dess samtida motgångar till lands gjorde, att segern ändå kom att tillfalla Danmark. Från den tiden sökte Danmark än målmedvetnare än förr hävda sin ställning som

den ledande makten inom östersjöområdet, om också dess anspråk ingalunda erkändes från svensk sida. Ännu i Kalmarkriget 1611—1613 visade sig dock Danmark som den starkare staten. Snart skulle emellertid vågskålen sjunka åt Sveriges sida.

I det svåra prov, varpå det stora religionskriget i Tyskland ställde de nordiska makternas regeringar och folk, bestod ej Danmark, under det däremot Gustav II Adolfs och Axel Oxenstjernas Sverige då från sin blygsamma och undångömda plats i en av Europas utkanter med ens trädde fram till ärofull ledande ställning bland samtidens stater. Danmark hade svårt att smälta, att det blivit förbigånget av det förut som underlägset ansedda Sverige, och visade, när det kom åt, sin ovänlighet och lust att skada grannen, men det blev därför hårt straffat genom Torstenssons danska krig och måste genom freden i Brömsebro avstå Jämtland, Härjedalen, Gottland, Ösel och på 30 år Halland.

Sverige hade genom denna fred fått sin gräns mot Danmark—Norge i hög grad förbättrad. Det nordligaste Sveriges förbindelse med det övriga riket hotades ej längre. Positionen vid Kattegat var genom förvärvet av Halland åtminstone för en tid framåt betydligt förstärkt. Och framförallt hade Sveriges maktställning i Östersjön blivit en helt annan än förut, då hädanefter Sverige och ej Danmark hade de viktiga öarne Gottland och Ösel i sitt våld.

Kom så några år efter brömsebrofreden den westfaliska freden. Genom denna försköts den politiska tyngdpunkten ännu mer åt den svenska sidan, och Sverige blev avgjort den ledande östersjömakten. Redan förut hade Sverige genom förvärv från Ryssland och de forna Ordensländerna stärkt sin makt vid Östersjöns ostkust. Genom förvärvet av Pommern och Wismar skaffade det sig nu en stark ställning i södra Östersjön och kringgick genom dessa besittningar och Bremen—Verden fullständigt Danmark söderifrån. Rollerna hade alldeles ombytts. Det var Danmark, som numera var kringränt av Sverige, och ej tvärtom. Det var frukterna av Gustav Adolfs och Axel Oxenstjernas politik, som hade mognat.

Så länge den sydliga delen av Skandinaviska halvön — och därmed även det viktiga östersjöinloppet — ännu var i Danmarks händer, kunde emellertid ej Sverige känna sig fullt tillfredsställt. Danmark bidrog i sin förblindelse själv mest till den katastrof, som skulle lämna de sydsandinaviska provinserna åt Sverige.

Karl X Gustav hade, redan innan han började sitt krig i Polen, med Danmark öppnat underhandlingar om ingående av ett fast vänskapligt förbund. Detta var ett återupptagande av Gustav Adolfs mot Danmark välvilliga politik, vilken sedermera, mot slutet av Kristinas regering, återupptagits av Axel Oxenstjerna. Syftet med Karl Gustavs underhandlingar med Danmark var, att de båda nordiska makterna skulle gemensamt, med utestängande av främmande makter, dela väldet över Östersjön. Vid denna tid började nämligen de båda stora sjömakterna England och Holland, i rivalitet med varandra, visa allt större intresse för att skaffa sig ett inflytande i Östersjön, som lätt nog kunde bli farligt för de nordiska makterna.

Denna skandinaviska politik strandade emellertid nu såväl som under Gustav Adolfs och Axel Oxenstjernas dagar på Danmarks motsträvighet. Dess regering torde ansett det farligt att dela östersjöväldet med en så stark stat som den svenska och lyssnade därför hållre till de nederländska eggelserna till brytning med Sverige. Den nederländska regeringen hade, så länge Sverige var den svagare östersjömakten, stått på dess sida mot Danmark men hade nu, trogen den gamla romerska styrelsemaximen: "Divide et impera!" (söndra och härskas) närmat sig Danmark och blivit allt fientligare stämd mot Sverige.

Även om de nederländska påtryckningarna ej gjort sitt till för att egga krigslusten, torde dock den danska regeringen bestämt sig för krig. Danmark ansåg sig ha mycket att hämnas och fann tillfället att utkräva vedergällning särdeles gynnsamt. Karl X befann sig med kärnan av sin här djupt inne i Polen, invecklad i ett krig, som det tycktes bli honom svårt att bringa till ett fördelaktigt slut. Rysslands vilda horder hade sedan ett år tillbaka härjat i de svenska östersjöprovinserna. Österrike visade sig allt mera ovänligt och lät tydligt veta, att det gärna såge ett danskt angrepp på Sverige, och att det kanske snart nog självt skulle öppet sälla sig till dess fiender. Brandenburgs "store kurfurste" blev en allt opålitligare bundsförvant. Den politiska situationen tycktes sålunda vara för Danmark exceptionellt gynnsam.

Och dock var det i en olycklig stund, som Danmark i juni 1657 utfärdade sitt fejdebrev mot Sverige. Det hade i hög grad överskattat sina egna och underskattat fiendens krafter. Det inre tillståndet i Danmark var allt annat än gott. Den mäktiga hög-

adeln var självisk och ofosterländsk. Rikets finansiella ställning var svag, och den danska hären hade råkat i ett förfall, som gjorde den mycket olämplig att börja en kamp med svenskarne, hos vilka, som fienden själv erkände, "bonden, nyss tagen från plogen, var bättre soldat än annorstädes kaptenen med fjäderbuske i hatten".

För den svenska regeringen, som genom skickliga diplomatiska agenter hållits väl underrättad om stämningen i Danmark, kom ej krigsförklaringen oväntad, och man hade i tid rustat sig att möta det nya angreppet. Allmogen, som visat sig missnöjd med utskrivningarna och gårderna till de polska och ryska krigen, lade nu, då det gällde att värna det egna fosterlandet, i dagen stor offervillighet och en stark fosterlandskärlek, och det trots att de nya bördorna måste kännas mycket tunga för ett fåtaligt och fattigt folk, som under det sista århundradet nästan ständigt stått under vapen. Genom de nya rustningarne sattes försvarsväsendet hemma i det egentliga Sverige i så gott skick, att Karl Gustav ej av någon oro för hemlandet behövde hindras i sina operationer.

För konungen var danskarnes krigsförklaring egentligen ej ovälkommen. Den blev honom ett medel att med heder komma ifrån den polska fejden, i vilken det ej längre var några fördelar eller lagrar att vinna. Han gick att söka dem i striden mot en ny fiende. *Huru* man skulle föra krig med Danmark, hade han lärt av Torstensson. Danmark kunde lättast tagas söderifrån, från den tyska sidan, och Sverige hade genom sina erövringar i Tyskland fått möjlighet att från detta håll angripa Danmark. På så sätt hade Gustav Adolfs strider i Tyskland förberett såväl Torstenssons som Karl Gustavs danska krig.

Om anfallet skulle lyckas, måste det emellertid utföras snabbt. Innan alla Sveriges öppna eller hemliga fiender hunne komma Danmark till hjälp. Men i konsten att segra genom snabba och för fienden överraskande rörelser var just Karl Gustav en mästare som få. Det har sagts om den franske Henrik IV, att han som örnen långt ur fjärran upptäckte sitt byte och snabbt och säkert kastade sig över det, och detta kan — och med ännu större rätt — även sägas om den svenske konungen.

I slutet av juni bröt Karl X Gustav upp från det polska Västpreussen och tågade i oerhört snabba marscher genom norra Tyskland mot Danmark, vars gräns han nådde kort efter mitten av juli.

Den härstyrka, han medförde, var till antalet otroligt ringa. Den uppgick inalles ej till mer än 9,000 man. Till utseendet var den ej häller med sina smutsade och trasiga uniformer mycket anseelig. Dock var den Europas yppersta fältarmé, härdad under hundratals fäktningar, fältslag och marscher. "Genom ständiga segrar hade de svenska soldaterna lärt att segra och glömt att besegras." En sådan här, livad av den bästa anda och anförd av samtidens yppersta generaler, voro danskarne ej vuxna.

Snabb och oemotståndlig slog Karl Gustav undan allt motstånd och hade, sedan Wrangel lyckats utföra den stolta krigarbragden att med 3,000 man taga det starkt befästade, av nära dubbelt så många försvarade Fredriksodde, erövrat hela den jutska halvön.

Trots den glänsande framgången var dock den svenska härens ställning i Jutland full av faror. Konungens plan hade varit att med den svenska flottans hjälp föra över sina trupper till öarne för att där framtinga freden, men denna plan måste övergivas, emedan den svenska flottan ej lyckades slå den danska. Under tiden bröt Österrike med Sverige och sände trupper mot östersjöländerna. Polska trupper inryckte i Pommern. Kurfursten av Brandenburg slöt fred med Polen och arbetade sedan med all makt på bildandet av ett stort anfallsförbund mot Sverige. Holland kunde ock närsomhållst väntas börja öppet krig.

Med en lika djärv som skicklig diplomatiska alla vapen sökte visserligen Karl Gustav motarbeta fiendernas planer. Men utan mycken framgång. Det såg ut, som om de öster- och söderifrån allt närmare anryckande fienderna skulle lyckas i Jutland instänga och alldeles tillintetgöra den lilla svenska hären. Men räddningen kom, då, som en samtida svensk diplomat uttrycker sig, "Gud gjorde för konungen och svenska arméen en brygga över havet". Av konungen fordrades modet att begagna den.

Det modet hade han ock. Trots allt vad erfarna krigshjältar som Wrangel hade att invända mot det oerhörda vågspelet att med en hel här gå över öppna havet, fattade Karl Gustav sitt beslut i överensstämmelse med Erik Dahlbergs råd. Det blev avgörande för Nordens öden. Den 30 januari gick den svenska armén över till Fyen, som lätt erövrades. Den 6 februari började det än farligare tåget över Stora Bält, och den 12 februari stod hela den svenska arméen på Själlands jord. Den stora bragden var fullbordad. Världens hävder ha ej kunnat uppvisa dess like.

Den bestörte konung Fredrik vågade ej erbjuda drabbning. Han bad om fred. Underhandlingarne vidtogo omedelbart, och den 26 februari 1658 undertecknades i Roskilde freden. Den blev sådan, som segraren befalld. För danskarne syntes den hård. "Om jag ändå icke kunde skriva", berättas den danske rikshovmästaren ha mumlat, då han fattade pennan för att sätta sin namnteckning under fredsdokumentet.

Freden i Roskilde avsåg att bland annat vara utgångspunkten för ett vänskapligt förbund mellan de nordiska makterna till gemensamt utestängande av fientliga flottor i Östersjön. Den skulle sålunda förverkliga den skandinaviska allians, som Karl Gustav tidigare velat med Danmark ingå. I detta hänseende kom den dock aldrig att realisera de förhoppningar, som till den knutits. När den svenska hären väl var borta, svalnade hastigt danskarnes lust till förbund med det folk, som berövat dem så många sköna provinser, och det desto mer, som holländarne i eget välförstått intresse ivrigt underbläste deras motvilja häremot.

Det bestående i fredsverkunden och det, som framförallt ger den dess omätliga värde för Sverige, är de stora landavträdelserna. Till Sveriges krona avträdde Danmark—Norge genom freden i Roskilde Skåne, Blekinge, Halland, Bohuslän, Trondhjems län och ön Bornholm. De båda sistnämnda provinserna måste visserligen två år senare återlämnas till Danmark, men de övriga har Sverige allt sedan dess behållit.

En förmånligare fred har Sverige aldrig slutit. Det hade nu blivit ett avrundat helt med av naturen själv utstakade gränser. Det var ej längre i söder ett innanland. Dess gränslinje gick i Östersjön och Öresund, och Danmark kunde ej längre spärra östersjömyningarna. I kampen om östersjöväldet hade Danmark definitivt besegrats, och Sverige var nu — om ock blott för en tid — avgjort östersjöområdets starkaste makt. Samtidigt hade dess kust efter Västerhavet mångdubblats i längd, och dess förbindelser med det västra Europa därigenom högligen förbättrats.

Det svenska väldet hade, ofullbordadt på sin egen halvö, genom segrar på andra sidan havet förvärvat stora besittningar och genom dessa nått en sådan maktställning, att det slutligen kunnat tränga fram till sina naturliga gränser. När sedan utanverken vid stormaktstidens slut togos av fienden, stod inom dem det egentliga Sverige färdigbildat.

Roskildefreden kommer sålunda att beteckna den väsentligaste vinsten av Sveriges storhetstid. I de genom den åt Sverige förvärvade landskapen bor nu en fjärdedel av hela rikets folkmängd, och de äro så fast sammanvuxna med det övriga Sverige, att ingen nu kan märka, att de ursprungligen äro tagna med svärdet.

* * *

Sveriges historia är rik på stora bedrifter såväl på fredens som krigets fält. Vi ha under det förflutna året firat det 200-åriga minnet av födelsen av en bland världens största andar på det vetenskapliga området, *svensken* Karl von Linné. Vi fira i dag 250-årsminnet av roskildefredens stolta bragd. Stora namn och stolta bragder finna vi många i vårt folks hävder. Och bakom alla de stora namnen och de stolta bragderna stå oräknade generationer av alla dem, som ej nått så högt, att deras namn burits till en sen eftervärld, men som genom ett träget och plikttroget arbete i det tysta och genom en hängiven fosterlandskärlek ytterst möjliggjort de stora bedrifterna.

Det är ej allom givet att kunna utträtta något stort och märkvärdigt. Alla kunna vi dock, om vi blott vilja övergiva vår föraktliga böjelse för själviskhet och veklighet, vara med om att bygga upp vårt fosterland stort och ädelt. Och vårt arbete blir ej sämre, därför att vårt namn ej överlever oss själva. Det behöves en fond av sådant osjälviskt arbete och av glatt mod att offra något för fosterlandet, om ett folk skall kunna bestå, när prövningen stundar.

I dessa februaridagar för jämt 100 år sedan bröto de ryska härarne in i det svenska Finland, och före årets slut var landet frånryckt Sverige. Detta är ock ett minne, som vi ej böra glömma. En lång fred har sedan dess gjort oss säkra, men tecken tyda på att stormen åter kan komma över oss. Skola vi då varda beståndande? — Det är en *skam*, då det om ett folk måste sägas, att det är sämre än sina fäder.

Årsberättelse.

Undervisningstid.

Höstterminen. Inträdes- och flyttningsprövningar höllös den 6—11 September, allmänt upprop den 12. Den 13 September började undervisningen i vanlig tid på morgonen; i den 1:a förberedande klassen dock först den 20 i samma månad. Terminen avslutades den 21 December.

Vårterminen började den 13 Januari och är bestämd att avslutas den 5 Juni.

Morgonbön: för klasserna VII : 2—V kl. 7,45—8 } i bönsalen;
" IV—I „ 8,35—8,50 }
" 3:e—1:a förbered. uti lärorummet
före första lektionstimmen.

Antalet *lektioner* meddelas i sammanhang med *lärokurserna*.

Övre sjunde klassen har varit fri från lektioner onsdagarna, nedre sjunde torsdagarna, andra och första ringarna onsdagarna samt femte torsdagarna efter frukostlovet.

Läro- och Läseböcker.

(Finare stilsort utmärker böcker, som lärjungarne ej äro skyldiga att äga).

Kristendom: Svenska Psalmboken (1 förb.—VII); Bibeln (1 förb.—VII); Hedda Andersson, Den kristna tros- och sedeläran (I—III); Norlén-Lundgren, Biblisk historia för folkskolan (3 förb.—III); Herner, Israels Historia i kort sammandrag (IV); Flodman, Lärobok i bibelkunskap (V); Stave, Jesu liv (V); Gummerus—Rosenqvist, Kyrkohistoria för lycéer (VI: 2—VII: 2); Tönder Nissen, Kyrkohistoria för skolan och hemmet (VII: 2); Lundin, Bilder ur kyrkans historia (VI: 1); Erik Johansson, Kristlig Religionslära (VI: 2—VII: 2).

Lundin, Kyrkohistoria för hemmet (VI: 1—VII: 1); Bousset, Religionens väsen, valda delar (VI: 2—VII: 1); Hedén, Religionerna (VII: 1); Lutherska kyrkans bekännelseskriter (VI: 1—VII: 2).

Svenska: Almquist, Barnens första läsebok (1:a förb.); Kruse-Löwenhielm, Vår nya läsebok (1:a förb.); Almquist, Barnens andra läsebok (2:a förb.); Kastman, Läsebok för småskolan, 1:a årets kurs (2:a förb.); Topelius, Läsnings för barn I. (Almqvists uppl.), (2:a och 3:e förb.); H. Wranér, Robinson Kruse (2:a förb.); Gräbner, Robinson Kruse (3:e förb.); Bergman, Läsebok för skola och hem 1. (I); Selma Lagerlöf, Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (I); Hedda Andersson, Grekiska sagor (I); Lindvall, Svensk läsebok för realskolan, 2:a klassen (II); Bergman, Läsebok för skola och hem 2. (III); Runeberg, Fänrik Ståls sägner (IV); Almquist, Folkkliffsberättelser (IV); Runeberg, Älgskyttarne (V); Snoilsky, Svenska bilder (V); Schüek—Lundahl, Läsebok för folkskolans högre klasser I: 3 (V—Ring I); Lindvall, Svensk läsebok för realskolans 6:e klass (Ring I, VII: 2); Ljung-

stedt, Eddan, (Ring I); Gunlög Ormtungas saga (Ring I och II); Steffen, Isländsk och fornsvensk litteratur i urval (Ring II); Hildebrand, Läsebok i svensk litteratur (Ring I—VII: 2); Atterbom, Lycksalighetens ö (VII: 2); Steffen, Svensk litteraturhistoria (Ring II); Warburg, Svensk litteraturhistoria i sammandrag (VII: 1—VII: 2); Richter, Svensk rättskrivningslära, 1:a kursen (3:e förb.); Richter, 2:a kursen (I, III); Nordlander, Övningar och regler för svensk rättskrivning (II—IV); Richter, Svensk rättskrivningslära, 3:e kursen (IV); Lindvall, Övningar i satsanalys (I—Ring I).

Latin: J. Liljeblad, Latinsk läsebok för nybörjare (Ring I, II); Ovidius, Metamorphoses, Risbergs ed. (Ring II); Cæsar, De bello Gallico, Boëthii ed. (Ring II); Vergilii Æneid, Risbergs urval (VII); Livius, Kullanders Krestomati (VII); Cicero, valda tal, Törnebladhs och Klingbergs editioner (VII); Horatius, Oden, Österbergs och Wintzells edd. (VII); Törnebladhs och Lindroth, Latinsk språklära (VII), förkortade upplagan (Ring I, II); Lindroth, Bihang till latinska språkläran (VII); Lindroth, Romerska antikviteter (VII); Bergstedt, Mytologi (VII); Cavallin, latinskt lexikon.

Grekiska: Xenophon, Anabasis, Dalsjös edition (VII); Homerus, Odysseen, Knös' ed. (VII); Plato, Apologia Socratis, Crons ed. (VII: 2); av Sillén, Grekisk språklära (VII).

Bergstedt, Kort grekisk kulturhistoria (VII: 2).

Tyska: Hjorth—Lindhagen, Praktisk lärobok (II—III); Hjorth, Bihang till Praktisk lärobok (II—III); Hjorth, Tysk Grammatik (II—VII); Hjorth, Övningsbok till den tyska grammatiken (IV—VII); Hjorth—Heumann, Tyska skrivövningar och brev (VI: 2, VII: 2); Hjorth—Lindhagen, Kleine Schülerbibliothek I o. II (II), V (III, IV), VI (IV), VIII (V); Arnold, Fritz auf dem Lande (VI: 1); v. Eschtruth, Plappermäulchen (VI: 1); v. Wildenbruch, Der Letzte (VI: 2); Schiller, Die Jungfrau von Orleans (VI: 2); Die Woche (VII: 2).

Franska: Gullberg—Edström, Fransk skolgrammatik (VI—VII); Bergman, Berättelser av franska författare (VI: 1); Edström, Fransk läsebok (VI: 2); Sandeau, La roche aux mouettes (VI: 2); Verne, Le tour du monde (VI: 1); Halévy, L'abbé Constantin (VII: 1); Maupassant, Contes choisis (VII); Bödtker—Höst, Franska läsestycken (VII: 2); Philp, Inledande skrivövningar (VI); Philp, Franska skrivövningar (VII).

Engelska: Swan—Bétis, Scenes of English life, Book I (I, V); Åbergson, Samtal i klassrummet (I, V); Nursery Tales (I, V); Afzelius, Engelsk Elementarbok (VI:1, VII:2 L); Afzelius, Engelsk grammatik (VI—VII R); Mathesius, Skolgrammatik (VII:1 L, VII:2 L); Burnett, Little Lord Fauntleroy (VI:2, VII:1 L, VII:2 L); Massey, In the struggle of life (VII:1 R); Jerome, Three men in a boat, Kipling, Mowgli Stories (VII:2 R); Morén, Engelsk läsebok (VII:2 L); Sturzenbecker, Engelsk läsebok (VII:2 R); Calwagen, Engelska översättningsövningar (VII:2 R); Thalia Schoug, Engelska ord och samtal.

Matematik: Sievers, Räknelära (2:a förb.—3:e förb.); Asperén och Damm, Lärobok i räkning (I—IV); Lindhagen och Gahm, Exempelsamling till bråkläran (I—II); Lindman, Euklides' 4 första böcker (IV—V); Möller, Algebra (IV—VII); Todhunter-Hultman, Geometriska övnings-satser (IV—VI); Lindhagen, Proportionslära (VI:1); Hellgren, Euklides' VI bok (VI); Tham, Planimetri (VII); Phragmén, Trigonometri (VII L); Eurenus, Trigonometri (VII); Lindhagen, Geometriska övnings-satser (VI—VII); Guldberg, Stereometri (VII R); Nilsson, Stereometriska räkneexempel (VII R); Rydberg, Algebraiska student-uppgifter, Geometriska studentuppgifter (VII); Collin, Analytisk Geometri (VII R); Wackerbarth, Logaritmtabeller (VI:2—VII).

Fysik: Moll, Lärobok i fysik (VI:1 R—VII:2 R); förkortad upplaga (VII L); Rydberg, Fysikaliska studentuppgifter (VII R).

Kemi: Almquist—Nordenstam, Kurs i kemiska försök (VI R); Berwald, Kemi (VI R—VII R); Törnebohm, Grunddragen av Sveriges Geologi (VII:2 R).

Biologi: Almquist—Lagerstedt, Lärobok i naturkunnighet (II—V); Almquist, Lärobok i botanik (VI, VII) och i zoologi (VI, VII); Boas, Lärobok i zoologi (VI); Bohlin, Lärobok i botanik (II—IV).

Historia: Fryxell, Berättelser ur svenska historien, I. (I); Odhner, Lärobok i fäderneslandets historia, den mindre (IV); den större (VII:1—VII:2); Odhner—Hildebrand (Ring II); Grimberg, Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges, för realskolan (II—III); Nordahl—Rolfen, Världshistoria, N:o 2 (I—V); Löw, Allmän historia (III—V); Pallin—Boëthius, Lärobok i allmän historia för realskolan (Ring I); Boëthius, Kulturhistorisk

översikt av forntidens och medeltidens allmänna historia (Ring I); Montelius—Hildebrand, Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia (Ring I); Pallin—Boëthius, Nya tidens historia (Ring II, VII : 1—VII : 2); Hildebrand, Svensk stats- och samhällskunskap (VII : 2).

Historiska läseböcker av Hedda Anderson, Boëthius, Ekmark, Estlander, Löw, Nordahl—Rolfen, Rydfors, Schück—Lundahl, Sjögren, Wickman; Berg, Europeisk kulturhistoria; Lundqvist, Historiska dikter.

Geografi: Carlson, Skolgeografi, I. (I—VII); Carlson—Fagerlund, Skolgeografi, II. (Ring I o. II).

Geografiska läseböcker av Schram—Svederus och Fehr.

Filosofi: Hans Larsson, Psykologi (VII); Sjöberg—Klingberg, Logik (VII).

Lärokurser.

Första förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: *Lundborg.*

Kristendom: Några berättelser ur Gamla och Nya testamentet, muntligt framställda. Psalmverser.

Läsning: S. Almquist, Barnens första läsebok.

Skrivning: Lutande stil efter Påhlmans metod. Avskrivning ur bok och någon övning i skrivning efter föresägning.

Räkning: Övning med talen 1—10 samt tillämpning därav på 10-talen till 100. Sievers' räknebok, sid. 1—18.

Handarbete: Knappmattor; julgranskedjor; pinnkorgar.

Andra förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: *Leijonmarck.*

Kristendom: Berättelser ur Nya testamentet, muntligt meddelade. 15 min. varje dag. Psalmverser.

Svenska: *Innanläsning:* Anna Kruse och Laura Löwenhielm, 12 l. Vår nya läsebok avslutad; Kastman, Läsebok för småskolan I; S. Almquist, Barnens andra läsebok; Topelius, Läsning för barn, Almquists uppl. I; Robinson Kruse, Barnbiblioteket Sagas uppl. 72 sid. *Rättskrivning:* Avskrivning ur bok och skrivning efter föresägning, dels med, dels utan överläsning.

Räkning: Huvudräkning med talen 1—100. Sievers' räknebok
5 l. sid. 16—44. Addition, subtraktion och multiplikations-
tabellen.

Välskrivning:
2 l.

Handarbete: Mattor, sydda med knappar på vaxduk, borstbind-
2 l. ning, knytning af kassar.

Tredje förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: *Porath.*

Kristendom: Berättelser ur Gamla testamentet, till lagens utgivande
15 min. varje dag. på Sinai, efter Norlén-Lundgren; delvis med läsning
av motsvarande delar av Mose böcker. Läsning ur
evangelierna. Psalmverser.

Svenska: *Innanläsning:* "Läsning för barn" av Topelius, S. Alm-
10 l. quists uppl. I, avslutad; Robinson Kruse (sid. 1—200).
Muntligt återgivande av sagor och berättelser samt
utanläsning av smärre poetiska stycken. *Rättskrivning:*
Kort översikt av de olika ljudens beteckning; rättskriv-
ningsövningar efter Richters lärobok.

Räkning: Addition och subtraktion med större tal, multiplikation
6 l. med 2-siffrig multiplikator, division med 1-siffrig divisor.
Sievers' räknelära, sid. 39—67. Huvudräkning.

Historia: Sveriges historia under hednatiden, efter Fryxell.
2 l.

Geografi: De allmänna geografiska begreppen; världsdelar och
2 l. världshav; Sveriges läge, kuster och ytbildning; Svea-
land och Norrland utförligt.

Välskrivning:
2 l.

Snickerislöjd: 160 arbeten i anslutning till Eva Rodhes metod
2 l. samt några självvvalda arbeten.

Första klassen.

Klassföreståndarinna: *Hauffman*.

- Kristendom:** Israels historia från lagens utgivande till Kristi födelse, efter Norlén-Lundgrens lärobok, jämte läsning av Gamla testamentets motsvarande delar. Andra avdelningen av "Kristna tros- och sedeläran" av H. Anderson. Psalmverser.
- 2 l.
- Svenska:** *Innanläsning:* "Läsebok för skola och hem" av S. J. Bergman, I; Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige av S. Lagerlöf, II; Grekiska sagor av H. Anderson. Muntligt återgivande av sagor och berättelser samt utanläsning av smärre poetiska stycken. *Rätt-skrivning:* e-, ä-, å-, j- och k-ljuden efter Richters lärobok, II. *Grammatik:* Övningar att igenkänna ordklasser, genus och numerus. *Satsanalys:* predikat, subjekt, ackusativ och dativobjekt med användande av Lindvalls övningsbok.
- 7 l.
- Engelska:** Scenes of English life. Book I. Part I (enligt Gouinmetoden).
- 5 l.
- Räkning:** Repetition av de fyra räknesätten med hela tal. Addition och subtraktion av decimalbråk. Kap. I av Lärobok i räkning av Asperén och Damm. Huvudräkning.
- 4 l.
- Historia:** Världshistoria av Nordahl—Rolfen: Forntiden och Medeltiden till Karl den store.
- 2 l.
- Geografi:** Östeuropa, Danmark och Nederländerna: repetition av Sverige och Norge.
- 2 l.
- Teckning:** Magnusson, Teckningskurs för nybörjare, II.
- 1 l.
- Välskrivning.**
- 2 l.
- Snickerislöjd:** 350 arbeten av modellseriens nummer 1—20 samt 2^{1/2} t. några självvalda arbeten.

Andra klassen.

Klassföreståndarinna: *Lundborg.*

- Kristendom:** Berättelser ur Nya testamentet till Jesu lidande och
 2 l. död efter Norlén—Lundgrens lärobok. Andra avdelningen av den Kristna tros- och sedeläran av H. Anderson, del. I. Psalmverser.
- Svenska:** *Innanläsning* ur Lindvalls läsebok, II. — *Muntligt återgivande* av sagor och berättelser samt utanläsning av smärre poetiska stycken. — *Rättskrivningsövningar* efter Nordlanders lärobok till långt medljuds teckning. — Övningar i *satsanalys* med användande av Lindvalls övningsbok: subjektivt predikativ, attribut och adverbial.
- Tyska:** Hjorth—Lindhagen: Praktisk lärobok, styckena 45—62
 5 l. (st. 45, 50, 51 även med ändrade tempora). Utfrågning och memorering av texten. Kleine Schülerbibliothek, I, II. — *Grammatik*: Föregående läsars kurs repeterad; tredje personens possessivpronomen, svaga och omkring 24 starka verb (ej konjunktiven); de i texten förekommande prepositionerna. Grammatiken inövad enligt Bihang till Praktisk lärobok, avd. II, övn. 21—24 och i anslutning därtill samma bok, avd. I (Grammatikplan), sid. 14—16, och avd. III, n:ris 1—443.
- Räkning:** Allmänna bråk samt multiplikation och division med
 5 l. decimalbråk. Lärobok av Asperén och Damm, afdelning II. Huvudräkning.
- Historia:** *Allm. historia* efter Nordahl—Rolfen: Medeltiden. *Sv. hist.* efter Grimberg: Forntiden och Medeltiden.
 3 l.
- Geografi:** Danmark, Holland, Belgien, Tyskland, Österrike-Ungarn,
 2 l. Frankrike, Schweiz.
- Biologi:** Det allmännaste av människokroppen (utom hjärnan
 2 l. och sinnesorganen), genomgången med tillhjälp av skelett, avbildningar och olika djurdelar, såsom lunga, hjärta, njurar. — Några växter ritade och beskrivna. Groningsförsök. — Exkursioner.

Teckning: En del klotsar i projektion samt några gipser och pressade blad. Övning i färgläggning.

Välskrivning:

1 l.
Snickerislöjd: 220 arbeten av modellseriens nummer 17—35 samt 2^{1/2} l. några självvalda arbeten.

Tredje klassen.

Klassföreståndarinna: *Ljungdahl*.

Kristendom: Nya testamentets *bibliska historia* samt i samband därmed andra och tredje huvudstyckena i Luthers lilla *katekes* med valda bibelspråk; läsning i bibeln, särskilt i evangelierna och Apostlagärningarna. Utanläsning av psalmer ur svenska psalmboken, särskilt sådana, som behandla de kyrkliga högtiderna.

2 l.
Svenska: *Innanläsningsövningar* efter Bergmans läsebok för skola och hem, andra delen. — *Rättstavnings- och reproduktionsövningar* omväxlande varje vecka; det viktigaste av interpunktionsläran; låneords stavning. (Richters rättskrivningslära.) — Övningar i *satsanalys* efter Lindvalls lärobok. — Varje vecka *föredrag*, återgivande av berättelser eller uppläsning av dikter.

Ämnen för föredrag:

Sommarvistelse i Ystad, i Fiskebäckskil. En bestigning av Åreskutan (2). Utflykter från Åre till Tännforsen och Renfjället. Från Stockholm till Kristiania. En resa till Köpenhamn. Några minnen från min vistelse i Danmark. Vår tyska resa. Från Stockholm till Mentone. Några månader på Sicilien. En resa till Konstantinopel. Ett besök på Ceylon. — Finspång. Öregrund. Vaxholm. Marstrand med omnejd. Amsterdam. — Fröa koppargruvor. Om sågverksindustrien i vårt land. Lapparna, deras seder och levnadssätt. Bohuslänningarna på storsjöfiske. Ett älfiske. Våra hästar och deras skötsel. Vår flotta. — Karl von Linné m. fl.

4 l.
Tyska: Hjorth—Lindhagen, Praktisk lärobok, avslutad. Delvis utfrågning, delvis memorering av texten. Kleine Schülerbibliothek V, Die Erettung Fatmes och Die Geschichte von dem kleinen Muck (58 sid.) *Grammatik:* Föregående läsårs kurs repeterad; fut. exakt., konjunktiv, finita och infinita former, passivum; sammansatta verb; *sein* som hjälpverb. Bihang till Praktisk lärobok avslutat (ej § 31) och repeterat. — *Talövningar*.

- Matematik:** *Aritmetik:* Repetition av bråk och decimalbråk; avslutning av måttsystemet; i sammanhang därmed övningar i mätning av längder, ytor och rymder; mycket enkla regula de tri-tal, lättare procent-tal och räkneövningar av blandat innehåll. *Huvudräkning.*
- 4 l.
- Biologi:** *Botanik:* Några växter undersökta; det viktigaste av organläran i sammanhang med repetition av de lästa växterna; sexualsystemet; någon övning i växtbestämning efter flora. — *Zoologi:* Människokroppen avslutad. Däggdjur. "Småfåglar". — Dissektioner (av oxöga och duva). Museibesök. Exkursion.
- 3 l.
- Historia:** *Sveriges historia:* Från Gustav Vasa till Gustav II Adolf. 3 l. *Allmän historia:* Medeltiden avslutad. Nyare tiden till trettioåriga kriget.
- Geografi:** Sydeuropa och de Brittiska öarna jämte en sammanfattande översikt av Europas fysiska och politiska geografi. — *Kartritning.*
- 2 l.
- Teckning:** Några gipser. Levande och pressade blad och blommor samt diverse frukter. Modeller i projektion. Färgläggning.
- 2 l.
- Snickerislöjd:** 190 arbeten av modellseriens nummer 30—50 samt diverse självvalda arbeten.
- 2¹/₂ t.

Fjärde klassen.

Klassföreståndare: *Jacobsson.*

- Kristendom:** *Israels historia* jämte en översikt av *Gamla Testamentets* böcker med läsning av valda stycken. Biblisk geografi och fornkunskap.
- 2 l.
- Svenska:** *Läsning:* Runeberg, Fänrik Ståls Sagner (några utantill). Almquist, Folkklivsberättelser. — *Deklamationsövningar:* Några dikter av olika förf. utantill av varje elev. — *Grammatik:* Formläran muntligen i anslutning till Sوندens svenska språklära. Satsläran jämte övningar i statsanalys efter Lindvall. — *Rättskrivningsövningar* varannan vecka, särskilt låneorden, med och utan förberedelse. Förklaring av låneordens betydelse. De viktigaste interpunktionsreglerna efter Lindvall. Varje vecka skrivna föredrag, oftast om vad lärjungen själv

upplevat eller iakttagit. — 5 *uppsatsövningar* i klassrummet: 1. Första korståget; 2. Kristoffer Kolumbus; 3. Sven Duva; 4. Huru jag hoppas få tillbringa sommaren 1908; 5. Om ormarna; Nordamerikanska frihetskriget; I vilka avseenden överträffar Asien de övriga världsdelarna?

Ämnen för föredrag:

Johan Ludvig Runeberg; Karl von Linné; Kristoffer Polhem; Vasco da Gama; Marco Polos asiatiska resa. — Finska kriget; Nordmannatågen. — Boktryckerikonstens uppfinning; Om fotokemigrafi; Om automobiler; Våra moderna krigsfartygs byggnad. — Reseskildringar och sommarminnen: Några jaktäventyr; En fisketur till Dalarne; En färd till Skokloster; Min resa till västkusten 1907; Ett besök på Kalmar slott; En resa till Skåne och Danmark; En resa till Mariestad; En färd på Göta kanal; Från Bydalen till Vallbo; Utflykter med vår motorbåt Nordstjärnan m. m. — Om västkustfisket; De olympiska spelen i våra dagar; Kamraternas internationella idrottstävlingar. — Slaget vid Mukden; Sjöslaget vid Tschuschima. — Skansens kulturhistoriska avdelning; Skansens djurvärld (3); Besök på riksmuséets zoologiska avdelning; Biologiska museet.

Tyska: *Lektyr:* Kleine Schülerbibliothek V: Die Geschichte vom falschen Prinzen; Kl. Schülerbibliothek VI: Hauff, Das kalte Herz (30 sid.) — *Grammatik:* Formlära: substantivet, adjektivet, personal-, possessiv- och demonstrativa pronomina, svaga och starka konjugationerna. — *Muntliga och skriftliga övningar:* Övningsbok till tyska grammatiken §§ 1—7; 15—18; 25—28; 35, 36, 37 t. o. m. sid. 48. — *Allmän grammatik.* — *Skrivövningar* på svarta tavlan. — *Talövningar.*

Engelska: *Uttalsövningar:* Engelsk nybörjarebok I, delvis utantill.
4 l. *Grammatik:* Det viktigaste av formläran.

Matematik: *Aritmetik:* Kort repetition av föregående kurs. Numeriska ekvationer av 1:a graden med en obekant jämte enklare problem. *Geometri med linearritning:* Euklides I: 1—34.

Fysiska laborationer: Uppskattning och uppmätning av avstånd.
2 l. Förhållandet mellan en cirkels omkrets och diameter. Kalibermått, mikrometerskruv. Mätning av ytor och volymer. Bestämningar av absolut och specifik vikt. Förfärdigande av fjädervågar. Archimedes' princip. Förfärdigande av aërometrar, vätsketryck, barometrar, pumpar, hävert, hävstånger, block, lutande planet.

Biologi: *Botanik:* Typväxterna 7—12 samt undersökning och examinering av andra levande växter; organlära. Förhör av lärjungarnes herbarier, som böra innehålla minst 50 växter. Exkursion. *Zoologi:* Fåglar, kräldjur, groddjur och fiskar. Museibesök.

- Historia:** *Sveriges historia* från Ulrika Eleonora t. o. m. Adolf Fredrik. *Allmän historia:* Medeltiden (avslutad) efter Nordahl-Rolfsen och Estlander; Nyare tiden till 1789 efter Löw.
- Geografi:** Asien och Australien. Föredrag av eleverna.
- Teckning:** Modeller i projektion samt blad och frukter i färgläggning.

Femte klassen.

Klassföreståndare: *Jansson.*

- Kristendom:** Fjärde och femte huvudstyckena i Luthers *lilla katekes* med valda bibelspråk; i sammanhang därmed läsning i *bibeln* och *psalmboken*. *Israels historia* efter Herners lärobok. Översikt av och läsning i *Nya testamentets* böcker, särskilt Apostlagärningarna, som givit den historiska ramen för framställningen i det hela (Flodmans lärobok).
- Svenska:** *Läsning:* Snoilsky, Svenska bilder. Runeberg, Älgskyttarne, Kan ej och Eldsvådan förelästa efter förberedelse hemma. *Grammatik:* Satslära. Rättskrivnings- och interpunktionsprov. — 7 uppsatser å lärorummet. Deklamation (obligatorisk) av dikter ur Svenska bilder. Föredrag (skrivna och memorerade).

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Om blodmoppet.
 „ 2. Jeanne d'Arc.
 „ 3. En skolutflykt till Birka.
 „ 4. Stockholm.
 „ 5. Mitt sommarnöje.
 „ 6. Skansen.
 „ 7. Telefonen (16). Elektrisk kraftöverföring (8).

Föredrag.

Snoilsky, Erik Dahlberg, Kristina, Ansgar, Esaias Tegnér, Zorn, Moltke. — Skokloster. Vadstena, Dannemora, Båstad, Lübeck, Meran, Amsterdam, The Tower, Edinburg, Staffa, Niagara, Luftskepp. — Elektrisk bandrift, Flottans utveckling. Dreadnought, Symaskinen, Järnmalmers bearbetning, Gutenberg och boktryckerikonsten, Fortskaffningsmedlens utveckling, Svenska järnvägarnes utveckling. Brandväsendet förr och nu, Forntida observatorier. — Reseskildringar. — Jakter. — Cricket.

- Tyska:** *Läsning:* Kleine Schülerbibliothek, VIII (100 s.) *Grammatik* i samband med övningsbok till den tyska grammatiken §§ 15—24, 30, 31, 36—39, 40 C, 41, 42, sid. 66—71, sid. 82—89. Föregående års kurs repeterad. *Muntliga* och *skriftliga* reproduktionsövningar.
- Franska:** (har under året icke lästs, se fjolårets redogörelse klass 0 l. IV).
- Engelska:** Swan-Bétis, Scenes of English life, Book I, 120 sid. 5 l. (enl. Gouinmetod). Skriftliga referat av hela kursen.
- Matematik:** *Geometri:* Euklides III och IV; om parallelogrammers och trianglars ytor. — *Algebra:* Hela tal och bråk samt ekvationer och problem av första graden med en obekant.
- Fysiska laborationer:** Fasta, flytande och gasformiga kroppars utvidgning. — Om termometrar och deras tillverkning. — Om smältning och kokning. — Ångmaskinen. — Värmets fortplantning. — Magnetismen (kompassen). — Försök med elektriska pendeln, elektroskopet, elektroforen och influensmaskinen. — Åskan och åskledare. — Galvani och Volta. — Elektriska ringklockan. — Ampèremetern. — Telegrafan. — Induktionselektricitet. — Magnetinduktion. — Dynamon. — Elektrisk kraftöverföring. — Telefonen.
- Kemiska laborationer:** De viktigaste företeelserna tillhörande den 2 l. oorg. kemien belysta medelst experiment, utförda dels av läraren, dels av lärjungarna. Ingen bestämd lärobok följd. — Laborationsövningar.
- Biologi:** *Botanik:* Översikt av märkligare växter; undersökning 2 l. av levande växter; förhör av lärjungarnes herbarier, som böra innehålla minst 100 växter. — Museibesök. *Zoologi:* De ryggradslösa djurens typer.
- Historia:** *Allmän historia:* Nordahl—Rolfen: Medeltiden f. o. m. 2 l. korstågen; Löw, Nya tiden till 1815. — Historisk läsning.
- Geografi:** Afrika, Amerika. — Geografisk läsning. 2 l.
- Teckning:** *Linearritning:* Början av projektionsläran. *Frihandsteckning:* perspektivisk teckning av klotsar och tillämpningsmodeller. 2 l.

Ring I.

Klassföreståndare: *Falk*.

Kristendom: *Filipperbrevet*; Lundin, Bilder ur *kyrkans historia*; Kyrkohistorisk läsning. Föredrag av eleverna.

Svenska: *Läsning*: Lindvall, Svensk läsebok för realskolans 6:te klass; Schück—Lundahls läsebok, d. 1, h. 3. — *Litteraturhistoria* till reformationstidevarvet; i anslutning därtill läsning av valda stycken ur Eddan, av Gunlög Ormtungas Saga och av de forntida och medeltida litteraturproven i Hildebrands läsebok. — *Föredrag*. — *Dispositionsövningar*, — 11 uppsatser, varav 4 på lärorummet.“

Ämnen för föredrag:

Om vulkaner. — Istiden. — Andrées nordpolsfärd. — "Onkel Toms stuga". — Fransk-Tyska kriget. — Polospel till häst. — Marskalk Ney. — Edison. — Marie Antoinette. — Tsushimaslaget. — Karl I. — Ling och den svenska gymnastiken. — James Cooks första resa. — Pisistratus. — Behovet av en tidsenlig örlogsstation i Stockholms skärgård. — Sokrates. — Orsakerna till klimatets växlingar. — Abraham Lincoln och nordamerikanska inbördeskriget. — Minnen från en resa till Lissabon. — Om slaveriet i antiken. — Om Sveriges första bebyggande. — Papperstillverkning. — Cronstedt och Sveaborgs kapitulation. — Sverige som turistland. — En skidfärd i Jämtland. — Finska kriget. — Om drakar. — Jämförelse mellan Englands och Tysklands framtidsutsikter, med efterföljande diskussion.

Ämnen för uppsatser:

- No 1. Dryckenskapens bekämpande och Peter Wieselgren (referat).
 „ 2. Istiden och dess betydelse för det samtida Sverige.
 „ 3. Napoleons tåg mot Ryssland (19). — Kungsträdgården (3). — En enkrona berättar sina öden (3). — Huru jag tillbragte gårdagen (3).
 „ 4. Valfritt ämne.
 „ 5. Fenicierna (20). — Den gamla persiska religionen (7).
 „ 6. "Den glada festen" (referat).
 „ 7. Ett besök på Skansen (11). — Enighet ger styrka (2). — Var på beror en Orts temperatur? (15)
 „ 8. Olaus Petri och reformationen i Sverige (21). — Om lufttrycket (3). — Kunskap är makt (4).

- N:o 9. Indelning af folken efter deras kulturståndpunkt (13). — Berättelse av innehållet i någon nyligen läst bok (5). — Mitt hem (6).
 „ 10. Mitt deltagande i firandet af konung Edvard (13). — Huru jag ämnar använda mina sommarferier (9). Vilketdera är bättre, att bo i staden eller på landet? (5)
 „ 11. Av vilka anledningar börjas ett nytt tidevarv inom kyrkohistorien omkring 1815? Beskrivning av huru en stenåldersmänniska hade det. Vattnets betydelse.

Latin: Liljeblad, Latinsk läsebok, 62 stycken med repetition.
 6 l. Formläran och kasuslärans viktigaste delar.

Tyska: *Lektyr:* Arnold, Fritz auf dem Lande (40 sid.); v. Eschtruth, Plappermäulchen (25 sid.). — *Grammatik:* Syntaxen fullständigt genomgången (utom konjunktivläran); formläran delvis repeterad. — *Muntliga och skriftliga övningar till grammatiken:* Övningsbok till den tyska grammatiken: sid. 58—64; 66—76; 82—97. — *Skrivövningar* på svarta tavlan; 11 *stilar*, varav 7 på lärorummet. — *Talövningar.*

Feriearbete 1907: Plappermäulchen, 47 sid.

Franska: *Lektyr:* Souvestre, Un oncle mal élevé; Balzac, Un épisode sous la terreur; J. Verne, Le tour du monde (25 sid.). — *Grammatik:* Formläran fullständigt genomgången och repeterad; syntax: personliga pronominet. — *Muntliga och skriftliga öfningar.* — *Talövningar.*

Feriearbete 1907: Carncy, Les légendes de France (46 sid.)

Engelska: *Lektyr:* Afzelius, senare kursen (styckena delvis memorerade). — *Grammatik.* Formläran fullständigt genomgången och repeterad; Syntax: ordföljden och kongruens. — *Skrivövningar.* — *Talövningar.*

Feriearbete 1907: Little Lord Fauntleroy (62 sid.)

Matematik: *Algebra:* Ekvationer af 1:a graden med en och flera obekanta jämte problem, negativa storheter (Efter Möller I). Räkning med kvadratrötter, ekvationer af 2:a graden jämte problem (Möller II, kap. 1, 3 och 4). Proportionslära. — *Geometri:* Hellgren: Euklides' VI bok §§ 1—40. Geometriska öfningssatser. — *Matematiska uppsatser:* 14, varav 10 på lärorummet. —

Feriearbete 1907: 20 matematiska uppgifter ur Möllers algebra eller ur Todhunter, Öfningssatser till Euklides.

Fysik: Läran om vätskors, gasers och fasta kroppars jämvikt.
 Reallinjen Problemlösning. — Ritningar. — 3 uppsatser på lärorummet.
 2 l.

- Kemi:** Inledande kurs efter Almquist och Nordenstam. Väte, Reallinjen syre och svafvel efter Berwalds lärobok. Frivilliga laborationsövningar under vårterminen.
2 l.
- Biologi:** *Botanik:* De viktigaste dikotyledona familjerna efter 1 l. Almquists lärobok. Exkursion.
- Historia:** *Allmän:* Andra och tredje tidevarven av nya tiden. 3 l. Kulturhistorisk översikt av forntiden och medeltiden. Historisk läsning. *Svensk:* Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens historia.
- Geografi:** Översikt av *allmänna geografin* enligt Carlson—Fagerlund. — *Sveriges geografi*, enligt samma lärobok, 2:a kursen, 2:a avdelningen, påbörjad.
2 l.
- Teckning:** Plana konstruktioner och början av projektionsläran. Reallinjen Perspektivisk ritning efter klotsar och tillämpningsmodeller.
2 l.

Ring II.

Klassföreståndare: *Carlson.*

- Kristendom:** *Romarbrevet.* Slutet av Medeltiden och Nyare tiden 2 l. i *kyrkohistorien* till pietismens tid; Kyrkohistorisk läsning, bl. a. det viktigaste av Augsburgiska bekännelsen. Den kristna religionsläran påbörjad. Religionshistorisk läsning.
- Svenska:** *Litteraturhistoria:* Forntidens isländska och svenska; 2 l. Svenska medeltidens och reformationstidevarvets med läsning av dithörande litteraturprov. Diktarterna. — *Föredrag.* — *Diskussionsövningar.* — 11 *uppsatser*, av vilka 4 på lärorummet.

Ämnen för föredrag:

Calwin. — Ignatius Loyola. — Georg Washington. — Johan Gutenberg. — Sagan om Gunlög Ormtunga. — Tåget över Bälten. — London. — Olov Rudbeck d. ä. — Abisko. — Tjärbränning i mildalar. — Modernt sjöartilleri. — Wallenstein. — 1870—71 års krig. — Robert Douglas och Axel Lillie. — Landstormens användande i krig. — Arbetarne och blockadfaran. — Minnen från en färd i Jämtland under påsken 1907.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. När böra vi anse, att den s. k. nya tiden tager sin början? (5). De stora geografiska upptäckterna vid 1400-talets slut (7). Min käraste sysselsättning (2). Lifvet på en badort under sommaren (1).
- „ 2. Reformationens uppkomst och utveckling t. o. m. religionsfreden i Nürnberg 1532 (5). En idrottstävling (13).
- „ 3. Hösten (18).
- „ 4. Hugenottkrigen (10). Rysslands näringar (5) Lifvet i Humlegården (1). Hvilken trakt av Sverige tilltalar dig mest? (1).
- „ 5. Jämförelse mellan Sverige och Norge (17).
- „ 6. Den svenska högmässogudstjänsten (17).
- „ 7. Sigismunds svenska resor (6). Englands industri och handel (4). Den isländska litteraturen (1). Om djur såsom byggmästare (2). Stockholms hamnar (3). "Vett tarivar han, som vida färdas; frihet har du hemma. Men åt *den* man blinkar, som bortkommen är och i höviskt hus sig dummar". (1).
- „ 8. Gustav Vasas personlighet (17).
- „ 9. Nyttan av goda folkbibliotek (17).
- „ 10. Lennart Torstensson (0). Oliver Cromwell (5). Matsmältningen hos människan (3). Frankrikes natur och näringar (5). Sjöförsvaret och dess betydelse för vårt land (3).
- „ 11. Cæsar talar till sina soldater (4). Jeanne d'Arcs första möte med Karl VII (13).

Latin: Liljeblads läsebok, st. 58—76 (14 sidor); Cæsar, De bello Gallico I (29 sidor); Ovidius, Metamorphoses: Pyramus et Thisbe, Daedalus et Icarus, Orpheus et Eurydice, Orphei mors, Midas et Bacchus, Philemon och Baucis samt av Phaëthon v. 1—93 (494 versar) med repetition. — Av *formläran*: en del av verbalförteckningen; av *syntaxen*: repetition av kasusläran; tempusföljden; konjunktiv i huvudsatser; participet, gerundium och gerundivum, supinum, infinitiven; att-satser, or. obliqua, frågesatser; vers- och kvantitetslära. — Delar av romerska *krigsväsendet*, muntligt och efter Cybulskis väggtaflor. — Skriftliga översättningsövningar.

Tyska: *Lektyr*: v. Wildenbruch, Der Letzte (avslutad); Schiller, Die Jungfrau von Orleans (92 sid.), delvis kursivt. — *Grammatik*: Syntaxen fullständigt genomgången och repeterad. — *Muntliga och skriftliga övningar till grammatiken*: Övningsbok till tyska grammatiken, sid. 74—89. — *Skrivövningar* på svarta tavlan (efter Hjorth—Heumann); 8 *stilar*, varav 6 på lärorummet. — *Talövningar*. — *Frivilligt arbete* (kontrollerat genom tentamina): av 1 lärjunge May, Abu—Seif (189 sid.), av 1 lärjunge Erzählungen von verschiedenen Weltteilen (120 sid.); av 1 lärjunge Ottolenghi, Der Kameenknopf (200 sid.).

- Franska:** *Lektyr:* Edström, Fransk läsebok, Voyage à Paris; Daudet, La dernière classe; J. Sandeau, La roche aux mouettes (35 sid.). — *Grammatik:* Läran om kongruens, verbets régime, indikationens tempora, konjunktiven och infinitiven; repetition av pronomina formlära och syntax. — *Muntliga och skriftliga övningar.* — *Talövningar.*
- Feriearbete 1907: Masson—Forestier, La jambe Coupée; Halévy, Forbach.
- Engelska:** *Lektyr:* Burnett, Little Lord Fauntleroy (150 sid.), delvis kursivt. — *Grammatik:* Formläran och syntaxen genomgångna och repeterade. — *Skrivövningar.* — Reallinjen: 8 *stilar*, varav 2 på lärorummet. — *Talövningar.*
- Matematik:** *Algebra:* Andragradsekvationer med en och flere obekanta jämte problem, symmetriska ekvationer, rötter och potenser. Logaritmer påbörjade. — *Geometri:* Euklides VI bok avslutad; Lindhagens övningsexempel. — 15 *matematiska uppsatser*, av vilka 11 på lärorummet.
- Fysik** Reallinjen 2 l. Läran om värmets, magnetismen och något av elektrostatisken. Problem.
- Kemi** Reallinjen 2 l. Svavel till och med Natrium efter Berwalds lärobok.
- Biologi:** 2 l. *Botanik:* De återstående av de fanerogama familjerna och det viktigaste av morfologien, fysiologien och ekologien enligt Almquists lärobok. — *Zoologi:* Människokroppen samt hälsolära enligt Almquist zoologi.
- Historia:** 3 l. *Allmänna:* Nyare tidens första tidevarv. — *Fäderneslandets:* Från 1521 till 1660.
- Geografi:** 1 l. Carlson—Fagerlund, Skolgeografi. 2:a kursen, 2:a avdelningen, fortsatt och avslutad.
- Teckning:** Reallinjen 2 l. Perspektivisk teckning av klotsar och tillämpningsmodeller. Några skuggteckningar. — Konstruktionsritning.

Nedre sjunde klassen.

Klassföreståndare: *Fahlstedt*.

Kristendom: Galaterbrevet. — *Kristlig religionslära* (§§ 1—25)

- 2 l. med läsning i bibeln. Religionshistorisk läsning. *Kyrko-historien* avslutad. Föredrag av eleverna.

Svenska: *Litteraturhistoria*: Frihetstidens och Gustavianska tidens;

- 3 l. *läsning* ur de genomgångna författarnes skrifter. — *Föredrag*. — 11 *uppsatser*, varav 4 på lärorummet.

Ämnen för föredrag:

Hjärnan och nervsystemet. — Mirabeau. — Den svenska socialismen. — Linné. — Axel Oxenstjerna. — Skansens skapare. — Oscar II. — Om fågelhunden. — Blaise Pascal. — De franska revolutionerna under 19:de århundradet. — K. G. af Leopold.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Minnen från en sommarresa (19). Oliver Cromwell (2). Jämförelse mellan Nordamerika och Sydamerika (1). Behöva vi en nationell samling? (3). Varför vill jag bli student? (2).
- „ 2. Den svenska kyrkan under stormaktstiden (4). Österrike såsom kristenhetens förkämpe mot turkarne (2). Ludvig XIV och Vilhelm III (4). Olof von Dalin (15).
- „ 3. Pietismens plats och betydelse i lutherska kyrkans historia (0). Peter den stores betydelse för Ryssland (9). Ett av Sverges landskap (6). Om den elektrolytiska dissociationsteorien (6). Vilka äro fördelarne och olägenheterna av att bo i en villastad? (2). Bör man vara absolutist? (1).
- „ 4. (Höst-terminens mogenhetsämnen): Förföljelserna mot de kristna i det romerska riket (1). Huru Rom erövrade Grekland (0). Napoleon I:s personlighet (1). Frihetstidens förtjänster om Sverges inre utveckling (1). Beskriv någon av vårt lands historiskt märkliga byggnader (1). Världshandelns huvudvägar i våra dagar (0). Ärtväxterna (1). Våra viktigaste järnmalm och deras tillgodogörande (0). Vilken trakt av Sverige tilltalar dig mest? (18). — (Reservämnen): Karakteristik av kabinettspolitiken (1). Huru Fredrik II gör Preussen till en stormakt (1).
- „ 5. Valfritt ämne.
- „ 6. Nordamerikas kyrkliga förhållanden (8). Orsakerna till den franska revolutionen (2). Upplysningsfilosofien (1). Karl Mikael Bellman (2). En vinterdag (17).

- N:o 7. Folktribunatet i Rom (5). Utvecklingen av Englands sjömaktt fr. o. m. Elisabeth t. o. m. Trafalgar (1). Telegrafen och dess betydelse (14). Mina minnen av Oscar II (4). Om tidningsläsning (5).
- „ 8. Påvedömet i det 19:de århundradet (11). Napoleon och nationalitets-idéen (0). Varför fira vi Roskildeminnet? (16). Jämförelse mellan högfärd och stolthet (2).
- „ 9. "Det är människans ära att törsta efter sanningen" (Guizot) (0). "Murknad fura Vid gården står, Har varken bark eller barr. Så är den människa, Som intet kan älska. För vad skall hon längre leva?" (Havamal) (6). Tankar under åskådandet av Strindbergs "Mäster Olof" (5). Varför böra vi älska vårt fosterland? (6). Huru bör en god kamrat vara beskaffad? (3).
10. (Vårterminens mogenhetsämnen): Svenska kyrkan på 1600-talet (0). Stånd och klasser i det gamla Rom (1). Februarirevolutionens betydelse för Frankrike och för det övriga Europa. Gustav III (karaktistik) (3). Det svenska statsrådet (0). Vilken av våra vittra författare tilltalar dig mest? (6). Huvuddragen av Sydamerikas natur (3). Vilka äro de viktigaste bevisen för härstammingsläran? (0). Om elektrisk kraftöverföring (1). Sjöförsvarets betydelse för vårt land (14). — (Reservännen): Var det karolinska enväldet nyttigt eller skadligt för Sverge? (1). Orsakerna till det stora nordiska krigets utbrott (0).
- „ 11. Frihetstidens vetenskapliga liv. Lidners dikt "Spastaras död". Vilket europeiskt folk (svenskarna undantagna) tilltalar dig mest? Væ victis!

Latin: Översättning: Livius, Kullanders krestomati, III—V; Cicero, 8 l. In Catilinam I; Cato maior de senectute; Vergili Aeneid, Risbergs urval IV, V och VI. — *Grammatik*: repetition av syntaxen. — *Antikviteter* efter Lindroths lärobok. — 1 *stil* från svenska till latin, 14 från latin till svenska, varav 10 på lärorummet.

Grekiska: Xenophons Anabasis, från 1:a bokens 4:e till 3:e bokens 4 l. 3:e kapitel; Homeri Odyssee, 1:a sången. — Av *formläran*: Verben, repetition av det övriga. Av *syntaxen*: artikeln; tempora; modi i huvudsatser; infinitiven och participet. Det viktigaste av läran om bisatser muntligt. Det viktigaste av *homeriska dialekten*.

Tyska: Repetition av hela den *grammatiska* kursen. — *Litteratur-Feriearbete* 1907. *läsning* (omkring 300 sidor obligatoriskt, för övrigt frivilligt): av 2 lärjungar May, Abu Seif (182 sid.); av 5 Manolescu, Memoiren (280 sid.); av 1 Freytag, Aus einer kleinen Stadt (400 sid.); av 1 Heyse, Zwei Novellen (116 sid.); av 1 v. Ompteda, Sylvester v. Geijer (832 sid.); av 3 samma bok (360 sid.); av 7 Moser, Krieg im Frieden; av 3 Wildenbruch, Vergnügen auf dem Lande (80 sid.); av 1 v. Ompteda, Ein Glücksjunge (379 sid.); av 1 Felix Dahn, Bissula (400 sid.); av 1 Mann, Buddenbrocks (354 sid.); av 1 v. Seydel, Leberecht Hühnchen (32 sid.); av 2 Stinde, Die Familie Buchholz; av 3 Pederzani-Weber, Auf rauhen Pfaden

(110 sid.); av 1 Gorki, *Der Vagabund* (172 sid.); av 1 Gorki, *Mein Reisegefährte* (182 sid.); av 2 Nordensvan, *Leutnant Seidenkaninchen* (84 sid.); av 1 Freytag, *Soll und Haben* (979 sid.); av 2 samma bok (597 sid.); av 3 v. Suttner, *Erzählte Lustspiele* (51 sid.); av 1 Schott, *In Sibirien* (226 sid.); av 1 Schupp, *Kaiser Vilhelm* (119 sid.); av 1 Hauff, *Märchen* (145 sid.); av 1 Hauff, *Lichtenstein* (316 sid.); av 1 Schiller, *Die Jungfrau v. Orleans* (25 sid.); av 1 Meyer-Förster, *Heidenstamm* (332 sid.); av 1 Jensen, *Aus Lübecks alten Tagen* (23 sid.); av 1 Riehl, *Drei Novellen* (112 sid.); av 1 Heyse, *Colberg* (116 sid.); av 1 Tanera, *Erinnerungen einer Ordnonzofficieres* (157 sid.); av 1 Mussmann, *Der Nordpolfahrer André* (191 sid.); av 1 Schiller, *Don Carlos* (50 sid.); av 1 Rosen-Resli (50 sid.); av 1 v. Schlicht, *Excellens Seyffert* (304 sid.).

De lärjungar som valt att skriva tyska i stället för franska hava skrivit 11 stilar, varav 8 på lärorummet, samt dessutom haft en särskild timme för metodiska skrivövningar. Detsamma har varit förhållandet med de lärjungar, som läst grekiska.

- Franska:** *Lektyr:* Halévy, *L'abbé Constantin* avslutad; Maupassant, *Contes choisis* (50 sid.). — *Grammatik:* Syntaxen avslutad, Formläran repeterad. — *Skrivövningar* på svarta taflan. — *Talövningar.* — 11 stilar, varav 8 på lärorummet.
- Engelska:** *Lektyr:* Afzelius, senare kursen från st. 15; Little Lord Fauntleroy (80 sid.), delvis kursivt. — *Grammatik:* Av syntaxen till prepositionerna. — *Skrivövningar.* — *Talövningar.*
- Reallinjen:** *Lektyr:* Massey, *In the struggle of life*, avslutad (20 sid.); Jerome, *Three men in a boot* (100 sid.). — Little Fauntleroy (70 sid.). — *Grammatik:* Repetition av det viktigaste. — *Översättningsövningar.* 11 stilar, varav 4 i hemmet.
- Matematik:** *Planimetri* med problem. — *Algebra:* Repetition av rötter och potenser; ekvationer av högre grad, ekvationssystem av högre grad än den första, efter Möller, II, kap. 6—7; B-lin. dessutom logaritmer, exponential-ekvationer, serier och sammansatt ränteräkning efter Möller, II, kap. 10—12; 11 *skriftliga arbeten*, därav 9 på lärorummet.
- Reallinjen *Geometri:* Problemlösning. — *Algebra:* Repetition av rötter och potenser, logaritmer, exponentialekvationer, ekvationer av högre grad, vilka kunna lösas som kva-

dratiska samt rotekvationer; ekvationsystem av högre grad än den första; aritmetiska och geometriska; sammansatt ränta. — *Planimetri* och *trigonometri* med tillämpningar. — 16 matematiska uppsatser, varav 13 på lärorummet.

Fysik: Grunddragen av statiken, värmeläran, magnetismen och elektrostatistiken efter Molls förkortade upplaga.

Latinlinjen

2 l.

Reallinjen Magnetismen, elektricitetsläran, akustiken och optiken.
4 l. — Problemlösning. — 3 uppsatser på lärorummet. —
Ritning av apparater m. m.

Kemi: Kisel, bor, tenn samt kväve-arsenikgruppen; vidare de lättare metallerna samt zink och järn, allt efter Berwalds lärobok. En eftermiddag i veckan har under större delen av läsåret använts till laborationsövningar, i vilka varje gång halva antalet lärjungar deltagit. Lärjungarna hava därvid arbetat tillsammans, två och två, och fört gemensam laborationsjournal.

Naturalhistoria: Repetition av hela kursen.

Feriearbete 1907.

Historia: *Allmänna:* tiden 1648—1815. *Fäderneslandets:* tiden
3 l. 1660—1809.

Filosofi: Hela psykologien.

1 l.

Teckning: *Linjeartitning:* Repetition av projektionsläran m. m.
Latinlinjen t. o. m. skuggkonstruktioner.

1 l.

Reallinjen *Frihandsteckning:* Modeller i fritt perspektiv. Skuggning.
2 l. Delvis målning efter fristående föremål i svart och vit krita samt i pastell.

Övre sjunde klassen.

Klassföreståndare: { Latinlinjen: *Lindroth.*
Reallinjen: *Lagergren.*

Kristendom: *Trosläran* avslutad och repeterad. *Kyrkohistorien*
2 l. repeterad. Föredrag av eleverna.

Svenska: *Litteraturhistoria:* Nyromantiken. Läsning ur de genomgångna författarnes skrifter. 9 uppsatser (med mögenhetsskrivningen), varav 5 på lärorummet.

Amnen för uppsatser:

- N:o 1. Högsummaren i någon trakt av Sverige (3). — Mina framtidsplaner (8). — Bör latinet avskaffas som skolämne (4). — I vilken utsträckning bör lärjunge i gymnasiet äga rätt att bortvälja ämnen? — Napoleons världsvälde, dess förutsättningar och utveckling (3).
- „ 2. Valfritt ämne.
- „ 3. (Mogenhetsämnen). Förföljelserna mot de kristna i det romerska riket (2). Huru Rom erövrade Grekland (0). — Napoleon I:s personlighet (2). — Frihetstidens förtjänster om Sveriges inre utveckling (0). — Beskriv någon av vårt lands historiskt märkliga byggnader! (2). — Världshandelns huvudvägar i våra dagar (4). — Ärtväxterna. (1). — Våra viktigaste järnmalmer och deras tillgodogörande. (0). — Vilken trakt af Sverige tilltalar dig mest? (17).
- „ 4. Reformatoriska rörelser och personligheter inom medeltidens kyrka (2). — Följderna av fransk-tyska kriget (10). — Striden mellan gamla och nya skolan (3). — Gustaf II Adolfs personlighet (4). — Spektralanalysen (2). — Om stenkol och dess kulturella betydelse (2). — Vår tids förnämsta samhällsrörelser (1).
- „ 5. Jämförelse mellan Luthers, Zwinglis och Calvins reformation (2). — Oscar II:s personlighet (5). — Spanien som kolonialmakt (2). — Geijers litterära betydelse (6). — Om djur såsom byggmästare (3). — Svenska malmer och deras användning (0). — Jämför någon nutida social rörelse med motsvarande under romerska republikens tid (1). — Stockholms betydelse för Sverige (6).
- „ 6. Den habsburgska dynastien i den katolska reaktionens tjänst (6). — Skandinavismen (4). — Svenska folkkaraktärer (2). — De sköna konsterna och sällskapslivet (1). — Om tidningar och tidningsläsning (5). — Studentexamen (7).
- „ 7. Söndagen (2). — Ludvig XIV och den europeiska jämvikten (7). — Roskildefredens förhållande till Sveriges föregående yttre och inre politik (0). — Ålandsfrågan (5). — Gemensamma intressen mellan svenskar och tyskar (1). — Tegnér's teckning av Frithiof och Ingeborg (0). — Betydelsen av goda folkbibliotek (3). — Matsmåltningen hos människan (7).
- „ 8. Det engelska kolonialväldets uppkomst (7). — Konungamaktens ställning till de sociala missförhållandena i Sverige under 1600-talet (1). — Huru har engelskan blivit ett världsspråk? (1). — Djurlivet i Sverige under vintern (3). — Sverige under istiden (9). — På hvad sätt ha skolans olika ämnen betydelse för livet? (2). — Tegnér's teckning af Frithiof och Ingeborg (1).
- „ 9. (Mogenhetsämnen). Svenska kyrkan på 1600-talet (0). — Stånd och klasser i det gamla Rom (1). — Februarirevolutionens betydelse för Frankrike och för det övriga Europa (1). — Gustaf III (karaktéristik) (3). — Det svenska statsrådet (5). — Vilken af våra vittra författare tilltalar dig mest? (4). — Huvuddragen av Sydamerikas natur (1). — Vilka äro de viktigaste bevisen för härstammingsläran? (0). — Om elektrisk kraftöverföring (0). — Sjöförsvarets betydelse för vårt land (9).

Latin: Repetition av det som förut lästs i Livius I—V, Vergilius I—VI, Horatius I, II, Cicero, in Catilinam I, II, Horatii Oden I, II. Kursivläsning av Livius VI. Några sånger av Horatii Oden, III. — Repetition af *Syntaxen* (delvis), av *stilistiken*, *versläran*, *antikviteterna*, *mytologien*. — 16 *stilar* (mogenhetsskrifningen medräknad), varav 6 på lärorummet.

Feriewarbeta Livius IV, V.
1907:

- Grekiska:** Xenophons Anabasis, senare delen af 3:e boken; repetition; Homeri Odysse från 2:a sångens 286:e vers till och med 3:e sången; repetition; Plato, Apologia Socratis, med repetition. — *Formläran* och *syntaxen* repeterade. — Delar af Bergstedts grekiska kulturhistoria.
- Tyska:** *Lektyr:* Die Woche, n:o 2 1907 och n:o 1 1908, delvis kursivt. — *Grammatik:* Repetition av formläran. — Frivilligt arbete (kontrollerat genom tentamina): av en lärjunge Budde, Blätter aus meinem Skizzenbuch (88 sid.); av en v. Wildenbruch, Vergnügen auf dem Lande (80 sid.).
- De, som valt att skriva tyska i st. f. franska, hava skrivit 10 *stilar* (mogenhetsskrivningen inberäknad), varav 6 på lärorummet, samt dessutom haft en särskild timme för metodiska skrivövningar. Detsamma har varit förhållandet med de lärjungar, som läst grekiska.
- Franska:** *Lektyr:* Verne, Le tour du monde avslutad; Maupassant, Contes Choisis (70 sid.), Bödtker-Höst, Franska läsestycken (30 sid.) kursivt. *Grammatiken* repeterad. *Översättningsövningar* efter Philp. — 11 *stilar*, varav 4 i hemmet.
- Engelska:** *Lektyr:* Morén, Engelsk läsebok, första kursen (70 sid.); Little Lord Fauntleroy (100 sid.), kursivt. — *Grammatik:* Repetition av formlära och syntax. — *Skrivövningar* på svarta tavlan. — *Talövningar.*
- Latinlinjen 3 l. *Lektyr:* Kipling, Mowgli Stories (89 sid.); Sturzen-Becker, Engelsk läsebok, andra delen (50 sid.), till största delen kursivt. — *Grammatik:* Repetition av formlära och syntax. — *Skrivövningar* på svarta tavlan. — *Talövningar.* — 9 *stilar* (mogenhetsskrivningen inberäknad), varav 6 på lärorummet.
- Matematik:** *Geometri:* Repetition av böckerna I, III, IV o. VI i Euklides; konstruktion av enklare algebraiska uttryck. — *Algebra:* Diofantiska uppgifter; repetition av hela kursen. — *Trigonometri:* Beräkning av plana figurer; de viktigaste goniometriska formlerna. — 9 *uppsatser*, av vilka 6 på lärorummet.
- Feriearbete 1907: Reallinjen 7 l. Repetition av Euklides I, III, IV, VI.
- Analytisk *geometri* i två dimensioner; läran om punkten, räta linjen, cirkeln, ellipsen, hyperbeln och parabeln; konstruktion av algebraiska uttryck, övningssatser; repetition. — *Algebra:* serier med tillämpningar, maxima

och minima; repetition. — *Trigonometrien* och *stereometrien* repeterade. — 17 *uppsatser*, varav 14 på lärorummet.

Fysik: Elektrodynamik, akustik och optik; repetition av hela Latinlinjen kursen.

2 l.

Reallinjen Optiken avslutad; kroppars jämvikt och rörelse; repetition och problemlösning. — 3 *uppsatser*, av vilka 2 på lärorummet.

2 l.

Kemi: Kemien avslutad och repeterad efter Berwalds lärobok.

Reallinjen Geologi, huvudsakligen i enlighet med Törnebohms lärobok.

2 l.

Naturalhistoria: *Botanik:* Kryptogamerna samt repetition av den allmänna botaniken. Förhör av lärjungarnes herbarier. — *Zoologi:* Däggdjurens organsystem. Repetition av människoppen.

1 l.

Feriearbete 1907: Repetition av fanerogamernas systematik och växtkännedom med ledning av herbarierna.

Historia, *Skandinaviens* från Gustav IV Adolf till våra dagar.

Stats- Repetition av nyare tiden. *Allmän:* Tiden efter 1800.

kunskap: Repetition av nyare tiden. — Sverges nuvarande stats- och skick, kommunalförvaltningen, statsfinanserna.

Geografi: Repetition af Sveriges geografi.

3 l.

Filosofi: *Logiken* fr. o. m. begreppsläran. — Repetition af hela kursen.

1 l.

Teckning: Modeller i fritt perspektiv, skuggning av gips och målning efter fristående föremål i svart och vit krita samt pastell.

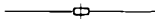
1 l.

Feriearbete.

Feriearbete under sommaren anordnas enligt följande grunder:

- a) För **realskolans** lärjungar gives intet obligatoriskt feriearbete, men där särskilda skäl föreligga, kan läraren uppmuntra därtill;
- b) Lärjungarna å **gymnasium** (även de som just flyttats till Ring 1) välja, själva eller med hjälp av sina lärare, ferieuppgifter inom ett eller två av skolans ämnen;
- c) **Befrielse** från feriearbete — helt eller delvis — medgives lärjungar, som
 - 1) ej blivit uppflyttade vid vårterminens slut;
 - 2) hava svag hälsa;
 - 3) hava lämpligt *praktiskt arbete* under sommarmånaderna.

Snickerislöjd.

Slöjdundervisningen har under läsåret fortgått på samma sätt och efter samma plan som föregående år.

Av de lärjungar, vilka hava snickerislöjd upptagen på förmiddagens arbetsordning, hava 8 under höst- och 9 under vårterminen på angivna skäl varit befriade.

I eftermiddagsslöjden (onsdagar och lördagar kl. 5,³⁰—7,³⁰), vilken står utom skolans ordinarie schema, hava 9 av skolans egna lärjungar deltagit: 1 från Ring I, 2 från kl. V, 2 från kl. IV, 1 från kl. III, 2 från kl. II, 1 från kl. I. Dels på förmiddagarna, dels på eftermiddagarna hava främmande elever undervisats; 15 under höstterminen och 16 under vårterminen.

Vårterminens arbeten komma att utställas i gymnastiksalen den 3 och 4 juni och få av lärjungarne avhämtas den 5 juni kl. 10—12 f. m.

De av skolans lärjungar, som hava för avsikt att slöjda på e. m., torde anmäla detta redan vid början av terminerna, då under de senaste åren alla platser hava blivit upptagna redan vid den första frivilliga lektionstimmen.

Sång och Instrumentalmusik.

I *sång* hava klasserna IV—I undervisats lördagar kl. 2,⁵⁰—3,³⁵. 3:e och 2:a förberedande hava haft sång onsdagar kl. 2—2,⁴⁵.

Det allmännaste av musikens teori har meddelats genom muntlig och skriftlig inövning. Därjämte hava övats tonträffning, koralsång, fosterländska sånger samt andra, vilka befunnits lämpliga för lärjungarne.

I *instrumentalmusik* hava 8 lärjungar deltagit. Kapellet har varit sammansatt av 9 violiner, flöjt, piano och orgel. Övningarna hava varit förlagda till eftermiddagarna.

Gymnastik, Fäktning och Militärövningar.

Skolans ordinarie lärare, Kapten E. Nerman, har lett gymnastikövningarna med klasserna I—Ring II. Kapten S. Drakenberg gymnastiken och fäktningen med kl. VII.

Gymnastiken har ofta, då väderleken så medgivit, ägt rum i det fria eller utbytts mot fria lekar.

Militärövningarna vid skolan, som bedrivs i fullständig överensstämmelse med de föreskrifter, som gälla för statens läroverk, började den 27 augusti och fortgingo till den 12 september under ledning av Löjtnanten O. Skjöldebrand.

83 av skolans lärjungar deltog i dessa övningar.

Inom "Skolungdomens i Stockholm skytteförening" hava 8 av skolans lärjungar erhållit skyttemärken av brons.

Skolans inspektor:

Professorn, Kommendören m. m., Fil. D:r *Svante Arrhenius*.

Skolans styrelse:

v. Häradshövdingen, Kommendören m. m. *G. B. A. Holm*, ordförande;

Professorn, Med. D:r *C. J. G. Sundberg*, vice ordförande;

Sekreteraren, Jur. Kand. *C. W. N. Sandell*;

Överfältläkaren, Riddaren m. m., D:r *A. Nettelblad*;

Rektor *S. Lagergren*, sekreterare och kassadirektör.

Lärare och Lärarinnor:

Rektor:

Fil. D:r S. Lagergren, Matematik i VII:2 R och V; Fysik i VII:2 R, VII:1 R och V = 21 lektioner.

Lärare:

Civilingenjör Hj. Berwald, Assistent vid K. Tekn. Högskolan, Kemi i VII:2 R och VII:1 R = 4 lektioner.

Fil. Kand. A. Carlson, Matematik i VII:1 R, VII:2, IV och III; Fysik i VII:2 R och IV; Kemi i VI:2 R = 28 lektioner.

Fil. Kand. C. A. Fahlstedt, Off. d'Acad., Professore diplomato, Föreståndare för Svenska Bokhandelsskolan, Tyska i VII:2 —VI:1 samt IV; Engelska i VII:2 L och R, VII:1 L och VI:1; Franska i VII:1—VI:1 = 28 lektioner.

Fil. D:r A. Falk, Svenska samt Historia och Geografi i VII:1 och VI:1; Historia och Geografi i V; Geografi i VI:2 och IV; Filosofi i VII:2 och VII:1 = 24 lektioner.

Fil. D:r E. Fransén, Extralärare vid Nya Elementarskolan, Matematik och Fysik i VII:2 L = 7 lektioner.

Fil. D:r G. Göransson, Adjunkt vid Norra Latinläroverket, Latin i VII:1 och VI:1 = 14 lektioner.

Fil. D:r E. Hemmendorff, Lektor vid Nya Elementarskolan, Biologi i VII:2—IV = 8 lektioner.

Teol. Lic. N. Jacobsson, Kristendom i VII:2—III; Svenska i IV och III; Historia i IV = 26 lektioner.

Fil. D:r G. Lindqvist, Adjunkt vid Jakobs Läroverk, Engelska i IV = 4 lektioner.

Fil. D:r L. Lindroth, R. N. O., Latin i VII:2 och VI:2; Grekiska i VII:2 och VII:1 = 20 lektioner.

Fil. Kand. E. Lundblad, Matematik och Fysik i VII:1 L och VI:1; Kemi i VI:1 R och V = 20 lektioner.

Fil. D:r C. Wejle, Lektor vid K. Sjökrigsskolan, Svenska och Historia i VII:2 och VI:2 = 10 lektioner.

Lärarinnor:

- A. Hauffman*, Allt i I utom Engelska; Kristendom, Svenska och Välskrivning i II = 25 lektioner.
- H. Lejonmarck*, Allt i 2:a förb.; Geografi och Biologi i II; Sång i 2:a och 3:e förb. = 28 lektioner.
- H. Ljungdahl*, Historia, Geografi och Biologi i III = 12 lektioner.
- E. Lundborg*, Allt i 1:a förb.; Rättskrivning, Räkning och Historia i II = 28 lektioner.
- S. Porath*, Allt i 3:e förb. = 24 lektioner.

Övningslärare:

- Kapten S. Drakenberg*, R. S. O., Lärare vid K. Gymn. Centralinstitutet, Gymnastik och Fäktning i VII:2 och VII:1 = 6 lektioner.
- Slöjdlärare K. Johansson*, Snickerislöjd i III—3:e förb. = 16 lektioner.
- Artisten C. Kjellin*, Teckning i VII:2—II = 14 lektioner.
- Kapten E. K. H. Nerman*, Gymnastikdirektör, Lärare vid K. Gymn. Centralinstitutet, Gymnastik i VI:2—I = 12 lektioner.
- Musikdirektör F. Tiger*, Musiklärare vid N. Elementarskolan, Sång och Instrumentalmusik i VII—I = 2 lektioner.

Läkare:

- Med. Lic. P. A. V. Nettelblad*, Överfältläkare, R. N. O., R. V. O.

Den 18 maj avled efter flera månaders sjukdom läraren vid Beskowska skolan, filosofie kandidaten *Axel Carlson*.

Han efterlämnar minnet av en nitisk och omtyckt lärare, av en vänsäll och trofast kamrat.

Morgonbön

har hållits i de förberedande klasserna i *klassrummen* av vederbörande lärarinnor, i *bönsalen* för klasserna I—IV av Jakobsson (2), av Lindroth (1), av Jansson (2), av Lagergren (1); för klasserna V—VII av Jakobsson (2), av Lindroth (1), av Fahlstedt (2), av Göransson (1).

Lärjungarnas antal och fördelning på de särskilda klasserna:

Höstterminen:

VII: 2 L.	VII: 2 R.	VII: 1 L.	VII: 1 R.	VI: 2 L.	VI: 2 R.	VI: 1 L.	VI: 1 R.	Summa
8	21	8	19	4	14	9	21	
V	IV	III	II	I	3 förb.	2 förb.	1 förb.	267
25	23	23	27	28	15	9	13	

Vårterminen:

VII: 2 L.	VII: 2 R.	VII: 1 L.	VII: 1 R.	VI: 2 L.	VI: 2 R.	VI: 1 L.	VI: 1 R.	Summa
8	18	9	21	4	13	8	19	
V	IV	III	II	I	3 förb.	2 förb.	1 förb.	261
24	23	22	26	27	15	10	14	

Mogenhetsxamen

aflades den 9 december av lärjungen i övre sjunde klassen Nils Gyldenstolpe.

Censorer voro Professorna m. m. B. Hasselberg och K. R. Geijer.

Till mogenhetsexamen innevarande vårtermin anmäldes skolans 26 lärjungar i övre sjunde klassen, av vilka dock en på grund av sjukdom (lunginflammation) ej kunde infinna sig till prövningen. Av de övriga admitterades 24 till den muntliga examen, som ägde rum den 22 och 23 maj, varvid följande 23 skolans lärjungar godkändes, nämligen å latinlinjen A: Yngve Sandell och Torsten Zeijser, å latinlinjen B: Robert Broms, Nils Heüman, Conrad Lembke, Bertil Sandström, John Tägtmeijer och Evald Uggla, samt å reallinjen: Ivar Carlsson, Hans Elliot, Nils Francke, Maximilian Hirsch,

Bertie Jonsson, Olof af Klercker, Carl Birger von Mentzer, Nils Mesterton, Per Nilsson, Sven Peterson, Torsten Segerstråle, Martin Sellberg, Nils av Sillén, Göran Uggla och Louis Vasseur.

Av dessa erhöillo 9 mogenhetsgraden AB, de övriga B. *Censorer* voro Professorerna m. m. C. F. E. Björling, A. Erdmann och K. F. Johansson. Som vittnen hade av skolans Inspektor inbjudits f. d. Kanslirådet C. V. Kastman samt Professorerna I. Bendixson och G. de Geer, varjämte Läroverksrådet Nordfelt övervar en del av examen.

Övriga meddelanden.

Vårterminens avslutning är av Styrelsen utsatt till fredagen den 5 Juni kl. 8,30 f. m. i K. F. U. M:s hörsal, Birjer Jarlsgatan 35, övre ingången.

Till denna avslutning samt till beseende av lärjungarnas *slöjdarbeten* och *teckningar*, vilka under de båda sista arbetsdagarna finnas utställda i gymnastiksalen, inbjudas vördsamligen ungdomens föräldrar och målsmän samt andra för skolan intresserade personer.

Då *militärövningarna* enligt vederbörligt meddelande skola vara avslutade den 12 September, måste alla vapendugliga lärjungar, som tillhöra eller söka inträde till någon av klasserna VI: 1, VI: 2, VII: 1 och VII: 2, infinna sig i skolan för att börja dessa övningar torsdagen den 27 Augusti kl. 7 f. m.

De, som skola undergå *inträdes-* eller *flyttningsprövning* till någon av *ovannämnda* klasser, skola för detta ändamål inställa sig måndagen den 7 September kl. 12 f. m.

De, som hava att undergå *inträdes-* eller *flyttningsprövning* till någon av klasserna III—V, infinna sig fredagen den 11 September kl. 10 f. m. De, som skola prövas till lägre klasser än dessa, inställa sig lördagen den 12 September kl. 10 f. m.

Läsningen börjar måndagen den 14 September kl. 7,45 f. m. för klasserna III—VII: 2 och kl. 8,35 för öfriga klasser.

Första förberedande klassen börjar dock först måndagen den 21 September kl. 11 f. m.

Anmälan till inträde i skolan kan under sommaren göras skriftligen till Rektor S. Lagergren, Solvik, *Torö*. — Från och med

den 24 Augusti är mottagning i skolan 3 tr. upp alla vardagar kl. 10,30—12.

I de förberedande klasserna mottagas såväl gossar som flickor.

Anmälan om lärjunges avgång från läroverket bör göras före den 15 Juni.

Avgifterna, som erläggas i September och Januari äro:

Inskrivningsavgift	10 kr.
Terminsavgift i 1:sta förberedande klassen.....	40 „
„ i 2:a och 3:e förbered. klasserna...	50 „
„ i klasserna I—III	85 „
„ i klass IV.....	95 „
„ i klass V.....	100 „
„ i klass VI.....	125 „
„ i klass VII	150 „
„ för snickerislöjd	10 „

Denna årsredogörelse finnes att tillgå i skolan (Engelbrekts-gatan 9) hos Portvakten samt i alla större boklädor i Stockholm. Den kan ock skriftligen rekvireras från Rektor S. Lagergren, Solvik, Törö.

STEN LAGERGREN.

